

TƯ LIỆU GIÁO DỤC VÀ RÈN LUYỆN
KỸ NĂNG THỰC HÀNH XÃ HỘI
“Chào mừng 10 năm ngày thành lập Tổng Đoàn Sao Bắc Đẩu
HOA 10 MÙA TỎA SÁNG

KỸ NĂNG HOẠT ĐỘNG TẬP THỂ

Huỳnh Toàn
Tổng trưởng – Tổng Đoàn Sao Bắc Đẩu
Trưởng khoa Huấn luyện kỹ năng

CHỦ ĐỀ : NGƯỜI QUẢN TRÒ

I. NGƯỜI QUẢN TRÒ LÀ AI?

Quản trò là người điều hành, tổ chức trò chơi nhỏ. Quản trò là một vấn đề của khoa học và nghệ thuật. Khoa học ở chỗ người quản trò phải có đủ khả năng để nắm bắt đối tượng để tác động một cách tích cực đến người chơi tạo ra một giá trị định hướng về giáo dục trí tuệ, thể chất và tính cách của con người. Quản trò phải thấu hiểu giá trị mà trò chơi mang lại và nghiên cứu một cách sâu sắc những giá trị đó đối với đời sống sinh hoạt tập thể thanh niên. Nghệ thuật ở chỗ biết khai thác các giá trị đó theo một tuần tự nhất định, phải tự rèn luyện hoàn thiện mình ở lĩnh vực chức năng, ở phong cách, ở cách sống để có thể gần gũi, tác động đến đối tượng từ những trò chơi đa dạng, vừa sức với thanh niên.

II. NHỮNG ĐIỀU CẦN CÓ VÀ CẦN TRÁNH CỦA NGƯỜI QUẢN TRÒ

1. Điều cần có của người quản trò

a.- Tính sư phạm:

b.- Tính phán đoán và quan sát nhanh: Để ứng xử kịp thời các tình huống để trò chơi diễn ra thành công.

c.- Biết nhiều trò chơi, biết sáng tạo, sáng tác trò chơi.

d.- Các đặt điểm khác: Có giọng nói to, rõ, nói đủ lời, biết nói ngắn gọn, biết nói đùa, nói có duyên,... phải có tính hòa đồng, tự chủ, biết kiên nhẫn, nhanh nhạy, hoạt bát.

e.- Hoạt động rèn luyện thường xuyên:

- Phải biết tích lũy, sưu tầm các loại trò chơi nhỏ.

- Tự tìm tòi sáng tạo trò chơi mới, thử nghiệm.
- Tập nói chuyện trước tập thể, nhất là nói đùa.
- Học và tích lũy nhiều kiến thức ở mọi lĩnh vực (lịch sử, văn hóa, địa lý...) hỗ trợ lúc chơi.
- Thường xuất hiện trước tập thể, xem tập thể là môi trường tốt nhất để nâng cao nghiệp vụ quản trò của mình.
- Tự rút kinh nghiệm kịp thời qua mỗi trò chơi mà mình đã thực hiện.

2. Điều cần tránh của người quản trò:

- Trò chơi khi chơi phải đi từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp, không nên làm ngược đặc điểm đó.
- Phạt trong lúc chơi trò chơi nhỏ là cách nhắc nhở nhau đồng thời qua đó động viên người chơi cố gắng hơn nên hình phạt nhẹ nhàng, tế nhị... tránh trở thành nhục hình cho người chơi sai.
- Lúc chơi mọi người đều bình đẳng trước luật chơi. Nên tránh hiện tượng thiên vị, hoặc cố tình bắt cho được 1 người nào đó vì ý định riêng của người quản trò.
- Tránh không chơi những trò chơi nhỏ khi mình không đủ hoặc không vững kiến thức về nội dung đó.
- Tránh xem trò chơi nhỏ chỉ đơn thuần về mặt giải trí vì như thế có khi sẽ dẫn đến phản tác dụng của trò chơi, không lành mạnh, không trí tuệ.
- Tránh mọi hiện tượng chê bai, xem thường các quản trò khác khi họ chơi không thành công. Cần có thái độ từ tốn, động viên khuyến khích để họ chơi tốt hơn. Luôn đoàn kết hỗ trợ nhau trong hoạt động, đồng thời tích cực phát hiện thêm, bồi dưỡng thêm để ngày càng có nhiều quản trò vì phong trào Đoàn, phong trào thanh niên của chúng ta.

III. BÍ QUYẾT THÀNH CÔNG

Trong thực tế, để làm một quản trò dễ thương, một quản trò tài giỏi, trước hết bạn phải có tâm hồn cởi mở, một ý thức sâu sắc, một bản lĩnh vững vàng và một tài năng đa dạng.

1. Tâm hồn cởi mở: Để dễ dàng đón nhận và đóng góp khả năng của mình với mọi người cho cuộc vui chung, cho bầu không khí tập thể thêm đậm đà gắn bó.

2. Ý thức sâu sắc: Để biết làm, biết nói sao cho đúng lúc, đúng nơi, đúng đối tượng để từng chút một nâng cao tính cách giáo dục sâu xa cho tập thể và cá nhân.

3. Bản lĩnh vững vàng: Để xử lý nhanh nhẹn, thành công không kiêu, thất bại không nản và sẵn sàng ra đi nhường bước cho người khác mà không mặc cảm.

4. Tài năng đa dạng: Để không gì mà không có thể được tận dụng nhằm biến thành trò chơi. Biết tất cả các lĩnh vực để khai thác, biết ăn nói đồng dạt, cư xử hài hòa, đủ cả sở trường sở đoản biến thành người kể chuyện, đệm đàn, tập hát, tập múa, người đóng kịch, người chịu trách nhiệm cuối cùng khi có tâm sự mà không còn ai giải quyết.

Vâng! Anh quản trò không là anh hề, lém mồm, lảm miêng và lảm thủ đoạn tài vật. Anh quản trò là người có trình độ và thiện trí, có thể làm chủ cả một tập thể từ ít người đến ngàn người trong thời gian ngắn hay dài mà kết quả là phần thưởng tinh thần tự người ấy cảm nhận mà thôi.

Quản trò phải luôn tự học hỏi, tự rèn luyện, thực hành thường xuyên, luôn trong tư thế sẵn sàng.

5. Rèn luyện giọng nói đồng dạt: Trình bày trò chơi, hướng dẫn luật chơi với ngôn ngữ ngắn gọn dễ hiểu. Khi làm trọng tài phải công bằng nghiêm trang mà vẫn vui vẻ, khuôn mặt tươi tỉnh, cởi mở nhìn bao quát toàn bộ. Tránh lộ vẻ nóng nảy sốt ruột hoặc nản lòng bên ngoài. Mệnh lệnh dứt khoát nhưng không nạt nộ, ra lệnh gay gắt.

6. Cử chỉ và dáng điệu gần gũi: Gây thiện cảm, tạo được chú ý, mới xuất hiện đã làm cho tập thể vui nhộn lên, dễ tương tác giao kết mọi người với nhau. Làm quản trò hay trọng tài mà dường như ở cùng một phía với người chơi.

7. Sức khỏe và sự dẻo dai về thể lực của bạn: Sẽ góp phần động viên tập thể trong các cuộc chơi.

Có thể khẳng định quản trò là một nghề giáo dục, đặc biệt là đối với Thanh thiếu niên. Bạn có thể từ việc bắt chước, nhưng sau đó phải nghiên cứu, tìm học ở bậc thầy, ở bạn bè, nâng thành hệ thống lý luận, trở thành kiến thức của riêng mình rồi đem nó ra phục vụ lại cho mọi người, làm cho mọi người nhận ra một cách khéo léo các giá trị mà trò chơi đem lại.

Xuất hiện thường xuyên ở các cuộc chơi, mang theo quyển sổ tay, cây viết để học trò chơi mới, tích lũy những kinh nghiệm, tự mình chế biến sáng tạo ra trò chơi, để mỗi lần xuất hiện là hứa hẹn một trò chơi lý thú, hấp dẫn, có duyên, có ý nghĩa,

đáp ứng tốt nhu cầu. Kết thân và rủ bạn cùng sưu tầm trò chơi, tạo ra một quỹ **“Tín dụng ngân hàng”** trò chơi cho phong phú.

8. Quản trò thường xuyên trao đổi và rút kinh nghiệm trong hoạt động thực tiễn, xin nêu ra một số vấn đề sau đây để cùng tham khảo:

a. Số lượng người chơi:

- Ít người: Đòi hỏi trò chơi có trình độ cao, phải quan sát, suy luận và có sự khéo léo dẻo dai.

- Trò chơi có đông người thì càng đơn giản, nhiều động tác tại chỗ, di chuyển ít, những trò chơi mang tính bất chước, làm băng reo.

b. Đối tượng người chơi:

- Những tập thể có đội ngũ, có kỷ luật cần đưa ra trò chơi mới lạ, càng lúc càng khó hơn, nhiều thử thách và trắc trở.

- Những tập thể mới, tập hợp đột xuất nên đưa ra trò chơi đơn giản, bất chước bài hát ngắn để học kèm theo động tác.

- Nếu có người lớn và trẻ em thì dùng trò chơi dễ hiểu, dễ chơi, không cần vận động nhiều, có tính duyên dáng, ý nghĩa, gây cảm tình, tạo sự hòa đồng trẻ trung: đó danh nhân theo vần, đi du khảo tại chỗ, hát theo chủ đề...

c. Trình độ người chơi:

- Tập thể chưa quen, cần có trò chơi, phá vỡ sự ngại ngùng nam nữ. Người quản trò thường xuyên khích lệ họ hướng dẫn trò chơi cận kề. Không nên chơi quá lâu, quá nhiều, dễ gây nhàm chán: Trò chơi đoàn kết, trò chơi đoán tên, gọi tên...

- Tập thể quen sinh hoạt trò chơi nâng lên về cường độ hoặc sáng tạo hơn những gì mà họ quen thuộc “Đoàn kết được chuyển thành kết thân, tựa lưng chụm đầu, tựa vai...”.

d. Về bầu không khí tập thể:

- Cần đánh giá ngay không khí tập thể lúc chuẩn bị vào cuộc chơi. Họ đang thờ ơ, hay thích thú? Họ đang thụ động hay đang phấn khởi? Để đưa trò chơi cho thích hợp.

- Nếu tập thể đã ngồi lâu, hội thảo tranh luận căng thẳng, thì trò chơi phải hoạt náo. Nếu họ đang vận động nhiều thì chuyển sang trò lắng đọng đi vào chiều sâu.

9. Tóm lại: Điều cần lưu ý cho một quản trò.

- a. Giới thiệu tên trò chơi
- b. Yêu cầu mục đích trò chơi, đối tượng.
- c. Số người chơi: Tùy theo tính tình, lứa tuổi.
- d. Chuẩn bị dụng cụ: lo trước, linh hoạt sáng tạo.
- e. Chuẩn bị chỗ chơi.
 - + Cách sắp xếp theo sự chỉ dẫn.
 - + Không theo máy móc.
- f. Chỉ dẫn người chơi.
 - + Dùng ngôn ngữ đơn giản, xen kẽ động tác mẫu để diễn đạt cách chơi giúp người chơi hiểu đúng và làm nhanh hơn.
 - + Phổ biến cách tính điểm, cách phân biệt thắng thua, giúp và tạo hứng thú cho người chơi cố gắng phấn đấu.
- g. Điều cần lưu ý:
 - + Cần phân tích chi tiết để ngăn ngừa sai phạm và hành vi xấu.

IV. KẾT LUẬN

1/ Vai trò của người quản trò tốt giống như vai trò của một nhạc trưởng, hiểu rõ mỗi nhịp trong mỗi bản nhạc và tài nghệ cũng là thiết sót của các nhạc công, sẽ thực hiện được một bản hòa tấu du dương.

2/ Trò chơi có giá trị đích thực của nó, nhiều người quản trò cho rằng chơi cho vui, cho có không khí, cho nên nhiều lúc đã thiếu nghiên cứu, thiếu đầu tư xây dựng một kế hoạch cho tập thể mình. Mỗi ngày trò chơi phải nâng cấp hơn, đi vào chiều sâu của tâm hồn, góp phần cải tiến tư chất của con người. Chơi đâu chỉ có chơi và nói theo Tú Xương ***“Nghề chơi cũng lắm công phu”***.

3/ Tổ chức thực hiện một trò chơi: Đạt hiệu quả giáo dục đảm bảo an toàn, đoàn kết, gây hứng thú thật sự cho người tham dự nhiều khi còn khó hơn kể một câu chuyện hấp dẫn hoặc lên lớp hay giảng bài: